

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כח.

עין משפט נר מצוה

ואם היה כהן אפילו לא ניסת: לא תדור עמו זמניו. שמא יבא עליה וכהן אסור בגרושה אבל ישראל כל זמן שלא ניסת תדור בשכונתו: **ואמר רב גרם**. ומהאי קרא שמעינן לה: **לוא הימנה**. בהיותה תחתיו: **זנכסי אביה**. שהיו זנכסי מלוג. וזכהו שגירש את אשתו קא מיירי: אינה נפרעת. הימנו ע"י עצמה שלא יקרבו זכרים: **זכאל רבתי**. וזכאל היה וקרינן אותה שמחות. וזו היא משנה לשונה שלה הגוסס הרי הוא כמי לכל זכריו: **ארס וארסוס**. כהן הוי: **ואמר רב נחמן סנה זכאל רבתי**. דמן האירוסין נפרעת על ידי עצמה: **דגייסי בהדי**. מכרין זה את זה ברמיות וקרינות. זלע"ז פרויו"ץ: **מתני' זה רב יוד של אבא**. ומקיימין השטר על פיו אע"פ שנת אביו צדו זה קטן: **שיאלס טעומא**. והוא סימן שניסת בתולה ותכונתה מאתים כדלמרינן זריש פירקין: **יולא מניס הספר**. כשהיינו למדין תינוקות צבית רבן. וזכולה מפרש טעמא בגמרא: **אבל אין נאמנין ר' דאפוקי ממונא הוא** וצעינן עדות מעלייתא. וכזובה היינו טעמא דרוב נשים בתולות נישאות: **מעמד ומספר**. מקום היה לו כאלן להפקיד מתי כשנולדו צבית קצרות שלו ולעשות שם מעמדות ומושבות שהיו עושין שצעה למת: **רבי יוחנן צן זרואא אומר נאמנים** לא גרסינן ליה זמתינן אלא בצרייתא וע"ז ולא אדרן מעמד ומספר קאי: **גמ' דשניה צביה**. ונתן עיניו שטרותו צבית יד אביו: **קיום שטרות מדרבנן**. דמדלאורייתא לא צעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל טז יא): **עלים החמומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן** שהוא מדכריהם האמינו ואין זה עוקר דבר מן הסורה הס אמרו והס אמרו הס הריכו קיום העדות והס הכשירו צו את אלו: **גלוי מנאס צעמא הוא**. כלומר לא הדבר אריך עדות אלא הפרסם איך הדבר נלאו בלא גמגום: אפוטרופוס

תורה אור השלם

1. הנה פטלטרך טלטרך גבר ופטלטרך טלטרך ישיעה כב יז

גליון הש"ס

תוס' ד"ה והוא וכו' לא קאי אתרומה. ע"י עירובין דף נט ע"א מוס' ד"ה אפילו עבד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כפר קטן ידון כמבוי מ"י: (ב) שם גורדי מנגדין ל"ל ומינא מני נמקין: (ג) תוס' ד"ה כפר קטן ידון כמבוי וטעמא: (ד) ד"ה אלו כ"י בדפוס המדיר מן אריה קצבה לה:

מוסף רש"י

בית הפרס. הוא שדה שמרס זה קבר דמקן (ואלנת מ"י מ"א) הפרס אל הקבר הרי זה עושה בית הפרס מלא מענה מאה אמה, וגזר רבנן שמה ממה מתרסה את העלמות ופירקין בלורן המענה ויש אלן עטס כשעורה ויעבור ויעטס, ועטס כשעורה מממה חמט וצמחא דהיינו היסט (פסחים צב. וכו"ז ב"ב ב"ב יט) ואומי רבנן כל קביעות הקבר מאה אמה כספק טומאה (נדה ו). וע"י קטן כה"ג. בית הפרס, מלא מענה סנה אמה של מאה אמה (מ"ק ה). לו: לטון דבר שצור פירות על שם שניסוף התולות (נדה ו). דרוב נשים בתולות נישאות. רוב נשים שצטולס שניסוף לנבל בתולות הן (רשב"ם ב"ב צב).

תוספות ר"ד

נ"ש המגרש את אשתו לא גנשא בשכונתו. פי' לפי שמכרת ברמיותו ובקרינותו ושמה יבואו לידי עבירה. ואם היה כהן לא תדור עמו כמבוי. פי' שמא יבוא עליה וכהן אסור בגרושה (אם היה כהן קטן זה היה ממשע ואמרו כפר קטן נידון בשכונה: איבע"י להו מי נדחה בפני מי ת"ש דהניא היא נדחת מפניו והוא אי נדחת מפניה. ואם היה חצי שלה נדחת מפניה איבע"י להו היתה היא של שניה מהו. ת"ש הציא דרוב מעניו דמטלול דגברא קשה מדאיתתא: ת"ד ליה ממה נבחי אביה. פי' בעדות תחתיו שתי בריה נכסי מלוג ובכהן שגירש את אשתו מיירי ה"ו אינה נפרעת אלא על ידי שליח. ולא ע"י עצמה שלא תקרבו דבריהם. א"י ששת כי אתו לקמן לא מודקקין להו. ר"פ אמר שבויה משמתין להו

ואם היה כהן לא תדור עמו זמניו. שמא יבא עליה וכהן אסור בגרושה אבל ישראל כל זמן שלא ניסת תדור בשכונתו: **ואמר רב גרם**. ומהאי קרא שמעינן לה: **לוא הימנה**. בהיותה תחתיו: **זנכסי אביה**. שהיו זנכסי מלוג. וזכהו שגירש את אשתו קא מיירי: אינה נפרעת. הימנו ע"י עצמה שלא יקרבו זכרים: **זכאל רבתי**. וזכאל היה וקרינן אותה שמחות. וזו היא משנה לשונה שלה הגוסס הרי הוא כמי לכל זכריו: **ארס וארסוס**. כהן הוי: **ואמר רב נחמן סנה זכאל רבתי**. דמן האירוסין נפרעת על ידי עצמה: **דגייסי בהדי**. מכרין זה את זה ברמיות וקרינות. זלע"ז פרויו"ץ: **מתני' זה רב יוד של אבא**. ומקיימין השטר על פיו אע"פ שנת אביו צדו זה קטן: **שיאלס טעומא**. והוא סימן שניסת בתולה ותכונתה מאתים כדלמרינן זריש פירקין: **יולא מניס הספר**. כשהיינו למדין תינוקות צבית רבן. וזכולה מפרש טעמא בגמרא: **אבל אין נאמנין ר' דאפוקי ממונא הוא** וצעינן עדות מעלייתא. וכזובה היינו טעמא דרוב נשים בתולות נישאות: **מעמד ומספר**. מקום היה לו כאלן להפקיד מתי כשנולדו צבית קצרות שלו ולעשות שם מעמדות ומושבות שהיו עושין שצעה למת: **רבי יוחנן צן זרואא אומר נאמנים** לא גרסינן ליה זמתינן אלא בצרייתא וע"ז ולא אדרן מעמד ומספר קאי: **גמ' דשניה צביה**. ונתן עיניו שטרותו צבית יד אביו: **קיום שטרות מדרבנן**. דמדלאורייתא לא צעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל טז יא): **עלים החמומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן** שהוא מדכריהם האמינו ואין זה עוקר דבר מן הסורה הס אמרו והס אמרו הס הריכו קיום העדות והס הכשירו צו את אלו: **גלוי מנאס צעמא הוא**. כלומר לא הדבר אריך עדות אלא הפרסם איך הדבר נלאו בלא גמגום: אפוטרופוס

עמנו על הגורן והמקום הזה בית הפרס ועד כאן היינו באין בשבת אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה מעמד ומוספד היה לפלוני במקום הזה: **גמ' אמר רב הונא בריה דרב יהושע** והוא שיש גדול עמו וצריכא דאי אשמעינן אביו משום דשכיח גביה אבל רבו לא ואי אשמעינן רבו משום דאית ליה אימתיה דרביה אבל אביו לא ואי אשמעינן אביו דשכיח גביה ורבו דאית ליה אימתיה אבל אחיו דלית ליה לא הא ולא הא אימא לא קמ"ל כיון דקיום שטרות מדרבנן הימנהו רבנן בדרבנן: **יזכור הייתי בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע: מאי טעמא** כיון דרוב נשים בתולות נישאות גלוי מלחא בעלמא הוא: **לושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול בתרומה: ודלמא עבד כהן הוא מסייע ליה לר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי** אסור לאדם שילמד את עבדו תורה ולא והתניא ל"לה הימנו רבו או שעשאו רבו אפוטרופוס

כדן וקשה לרבינו יצחק דכפ' נושאין על האנוסה (בבב"ב דף נט ו) ופ' מפרש הש"ס הא דלין חולקין תרומה לעבד משום דלמא אמי לאסקיה ליוחסין מה ר' ר' ר' להאי טעמא הוה ליה למימר דלין חולקין אפי' אין מעלין שמא ישאל גס אחר שישתחרר כדפריך הכה הש"ס וכן מפרש התם הש"ס דלין חולקין לאשה צלה מעט משום גרושה ומאי טעמא נמי דמאן דאמר חולקין וי"ל דלא שכיחא כולי האי שישאל תרומה אחר שישתחרר לא בתורת עבד ולא בתורת כהן כי ירא פן יבדקוהו ויפטר שוה עבד ויפילו עליו קול עבודות ולא חיישינן נמי פן ימכרו רבו לשראל וישאל תרומה שהרי מוונתו על רבו ואין אדם מוונתו ולא לו וכו' האי לא חיישינן רבו או שעשאו רבו אפוטרופוס

ואם היה כהן לא תדור עמו זמניו. שמא יבא עליה וכהן אסור בגרושה אבל ישראל כל זמן שלא ניסת תדור בשכונתו: **ואמר רב גרם**. ומהאי קרא שמעינן לה: **לוא הימנה**. בהיותה תחתיו: **זנכסי אביה**. שהיו זנכסי מלוג. וזכהו שגירש את אשתו קא מיירי: אינה נפרעת. הימנו ע"י עצמה שלא יקרבו זכרים: **זכאל רבתי**. וזכאל היה וקרינן אותה שמחות. וזו היא משנה לשונה שלה הגוסס הרי הוא כמי לכל זכריו: **ארס וארסוס**. כהן הוי: **ואמר רב נחמן סנה זכאל רבתי**. דמן האירוסין נפרעת על ידי עצמה: **דגייסי בהדי**. מכרין זה את זה ברמיות וקרינות. זלע"ז פרויו"ץ: **מתני' זה רב יוד של אבא**. ומקיימין השטר על פיו אע"פ שנת אביו צדו זה קטן: **שיאלס טעומא**. והוא סימן שניסת בתולה ותכונתה מאתים כדלמרינן זריש פירקין: **יולא מניס הספר**. כשהיינו למדין תינוקות צבית רבן. וזכולה מפרש טעמא בגמרא: **אבל אין נאמנין ר' דאפוקי ממונא הוא** וצעינן עדות מעלייתא. וכזובה היינו טעמא דרוב נשים בתולות נישאות: **מעמד ומספר**. מקום היה לו כאלן להפקיד מתי כשנולדו צבית קצרות שלו ולעשות שם מעמדות ומושבות שהיו עושין שצעה למת: **רבי יוחנן צן זרואא אומר נאמנים** לא גרסינן ליה זמתינן אלא בצרייתא וע"ז ולא אדרן מעמד ומספר קאי: **גמ' דשניה צביה**. ונתן עיניו שטרותו צבית יד אביו: **קיום שטרות מדרבנן**. דמדלאורייתא לא צעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל טז יא): **עלים החמומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן** שהוא מדכריהם האמינו ואין זה עוקר דבר מן הסורה הס אמרו והס אמרו הס הריכו קיום העדות והס הכשירו צו את אלו: **גלוי מנאס צעמא הוא**. כלומר לא הדבר אריך עדות אלא הפרסם איך הדבר נלאו בלא גמגום: אפוטרופוס

ואם היה כהן לא תדור עמו זמניו. שמא יבא עליה וכהן אסור בגרושה אבל ישראל כל זמן שלא ניסת תדור בשכונתו: **ואמר רב גרם**. ומהאי קרא שמעינן לה: **לוא הימנה**. בהיותה תחתיו: **זנכסי אביה**. שהיו זנכסי מלוג. וזכהו שגירש את אשתו קא מיירי: אינה נפרעת. הימנו ע"י עצמה שלא יקרבו זכרים: **זכאל רבתי**. וזכאל היה וקרינן אותה שמחות. וזו היא משנה לשונה שלה הגוסס הרי הוא כמי לכל זכריו: **ארס וארסוס**. כהן הוי: **ואמר רב נחמן סנה זכאל רבתי**. דמן האירוסין נפרעת על ידי עצמה: **דגייסי בהדי**. מכרין זה את זה ברמיות וקרינות. זלע"ז פרויו"ץ: **מתני' זה רב יוד של אבא**. ומקיימין השטר על פיו אע"פ שנת אביו צדו זה קטן: **שיאלס טעומא**. והוא סימן שניסת בתולה ותכונתה מאתים כדלמרינן זריש פירקין: **יולא מניס הספר**. כשהיינו למדין תינוקות צבית רבן. וזכולה מפרש טעמא בגמרא: **אבל אין נאמנין ר' דאפוקי ממונא הוא** וצעינן עדות מעלייתא. וכזובה היינו טעמא דרוב נשים בתולות נישאות: **מעמד ומספר**. מקום היה לו כאלן להפקיד מתי כשנולדו צבית קצרות שלו ולעשות שם מעמדות ומושבות שהיו עושין שצעה למת: **רבי יוחנן צן זרואא אומר נאמנים** לא גרסינן ליה זמתינן אלא בצרייתא וע"ז ולא אדרן מעמד ומספר קאי: **גמ' דשניה צביה**. ונתן עיניו שטרותו צבית יד אביו: **קיום שטרות מדרבנן**. דמדלאורייתא לא צעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל טז יא): **עלים החמומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן** שהוא מדכריהם האמינו ואין זה עוקר דבר מן הסורה הס אמרו והס אמרו הס הריכו קיום העדות והס הכשירו צו את אלו: **גלוי מנאס צעמא הוא**. כלומר לא הדבר אריך עדות אלא הפרסם איך הדבר נלאו בלא גמגום: אפוטרופוס

עמנו על הגורן והמקום הזה בית הפרס ועד כאן היינו באין בשבת אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה מעמד ומוספד היה לפלוני במקום הזה: **גמ' אמר רב הונא בריה דרב יהושע** והוא שיש גדול עמו וצריכא דאי אשמעינן אביו משום דשכיח גביה אבל רבו לא ואי אשמעינן רבו משום דאית ליה אימתיה דרביה אבל אביו לא ואי אשמעינן אביו דשכיח גביה ורבו דאית ליה אימתיה אבל אחיו דלית ליה לא הא ולא הא אימא לא קמ"ל כיון דקיום שטרות מדרבנן הימנהו רבנן בדרבנן: **יזכור הייתי בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע: מאי טעמא** כיון דרוב נשים בתולות נישאות גלוי מלחא בעלמא הוא: **לושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול בתרומה: ודלמא עבד כהן הוא מסייע ליה לר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי** אסור לאדם שילמד את עבדו תורה ולא והתניא ל"לה הימנו רבו או שעשאו רבו אפוטרופוס

כדן וקשה לרבינו יצחק דכפ' נושאין על האנוסה (בבב"ב דף נט ו) ופ' מפרש הש"ס הא דלין חולקין תרומה לעבד משום דלמא אמי לאסקיה ליוחסין מה ר' ר' ר' להאי טעמא הוה ליה למימר דלין חולקין אפי' אין מעלין שמא ישאל גס אחר שישתחרר כדפריך הכה הש"ס וכן מפרש התם הש"ס דלין חולקין לאשה צלה מעט משום גרושה ומאי טעמא נמי דמאן דאמר חולקין וי"ל דלא שכיחא כולי האי שישאל תרומה אחר שישתחרר לא בתורת עבד ולא בתורת כהן כי ירא פן יבדקוהו ויפטר שוה עבד ויפילו עליו קול עבודות ולא חיישינן נמי פן ימכרו רבו לשראל וישאל תרומה שהרי מוונתו על רבו ואין אדם מוונתו ולא לו וכו' האי לא חיישינן רבו או שעשאו רבו אפוטרופוס

כדן וקשה לרבינו יצחק דכפ' נושאין על האנוסה (בבב"ב דף נט ו) ופ' מפרש הש"ס הא דלין חולקין תרומה לעבד משום דלמא אמי לאסקיה ליוחסין מה ר' ר' ר' להאי טעמא הוה ליה למימר דלין חולקין אפי' אין מעלין שמא ישאל גס אחר שישתחרר כדפריך הכה הש"ס וכן מפרש התם הש"ס דלין חולקין לאשה צלה מעט משום גרושה ומאי טעמא נמי דמאן דאמר חולקין וי"ל דלא שכיחא כולי האי שישאל תרומה אחר שישתחרר לא בתורת עבד ולא בתורת כהן כי ירא פן יבדקוהו ויפטר שוה עבד ויפילו עליו קול עבודות ולא חיישינן נמי פן ימכרו רבו לשראל וישאל תרומה שהרי מוונתו על רבו ואין אדם מוונתו ולא לו וכו' האי לא חיישינן רבו או שעשאו רבו אפוטרופוס

קיה א ב ג מ"י פ"א מהל' אסורי ביאה הלכה כו סנה לאוין קמ טו"ע אה"ע סונו ו ספ"ק ו אומין קט ספ"ק יא:

ק"ש ד מ"י שם טו"ע עס ס"י קט ס"ח:

קב ה ו מ"י שם טו"ע עס ספ"ק ט:

קבא ז ח מ"י שם טו"ע עס ספ"ק י:

קבב ט י מ"י פ"ו מהל' עדות הלכ' א פ"ד הלכ' ג סנה לאוין רטו טו"ע מ"י ס"ג לה ספ"ק ד ה ו ס"י מו ספ"ק ז ונרדב אלכס עד גימנות פ"ג דף יא ע"ג:

קבג כ מ"י פ"ו מהל' אשתו הלכה כה סנה עשן מה טו"ע אה"ע ס"י טו ספ"ק ט:

קבד ל מ"י פ"כ מהל' אסורי ביאה הלכ' טו טו"ע שם ס"ג ספ"ק ה:

קבה מ מ"י פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה יז טו"ע י"ד ס"י רסו ספ"ק ע"א:

קבו נ מ"י שם הלכה ז טו"ע שם ספ"ק ע:

לעזי רש"י

פרויו"ץ [פרויו"ץ]. מכיר קרוב.

תוספות ר"ד

שמותו בעוד זה קטן. שנמצא שמעיד עכשיו כשהוא גדול על ראיתו קטנותו נאמן הוא משום דקיום שטרות דרבנן. וזכור אי' באשת פ"י שיצאת בהינומא וראשה פרוע פי' והוא סימן שנשאת בתולה וכחובתה מאתים כדלמרינן בריש פירקין. ושהיה איש פ' וצא מבית הספר לטבול לתרומתו ושהיה חולק עמו בגורן והוא מקום הזה הוא בית הפרס אבל אינו נאמן לומר דרך ה' לאיש פלוני במקום הזה מעמד ומספר ה"י לפלוני במקום הזה. פי' דאפוקי ממונא הוא ובע"י עדות מעלייתא והיינו טעמא דתוכחה דרוב נשים בתולות נישאות: אמר ר"ה ברי' דר"י והוא שיש גדול עמו. פי' דשני עדים צריך להעיד על חתימי' שהיא שלהן כדאמר לעיל דע"כ לא פליגי רבנן עלי' דר' אלא ב"א ה' כתבי אבל זה כתב חבירו מדור רבנן דבעינן שנים עדים על כל חתימה וחתימה והוא אמר ר"ה דוקא ראית וכתב א' הכשירו ולא ראית שני עדים שאם היו שניהם מעידין בגורלן על מה שראו בקוטנן אינן נאמנים אלא בע"י שהיא א' גדול מעיד על ראיתו קטנותו. וצריכא דאי אשמעינן אביו משום דשכיח גביה פי' ונתון עיניו בקטנותו מכחב די אביו אבל רבו אימא לא ואי אשמעינן רבו משום דאית ליה אימתיה דרביה אבל אביו אימא לא ואי אשמעינן אביו משום דשכיח גביה ורבו דאית ליה אימתיה אבל אחיו דלא הא ולא הא אימא לא קמ"ל. כיון דקיום שטרות דרבנן. פי' דמדאורייתא לא בעי קיום דא"ר"ל עדים החתומים ע"ה נעשה שם שנתקרה עדותן בב"ד הימנהו רבנן בדרבנן